

Protokół kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju przeznaczonym dla osób przewlekle somatycznie chorych

Jednostka kontrolowana:

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych

Al. Róż 1

74-510 Trzcińsko-Zdrój

Podmiot prowadzący placówkę:

Stowarzyszenie „Dom z sercem” w Trzcińsku-Zdroju na zlecenie Starosty Gryfińskiego

Kontrolujący:

Ewa Golińczak – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej osoba kierująca zespołem,

Dobrosława Woś – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej,

na podstawie upoważnienia Nr 31/2022 z dnia 3 czerwca 2022 r.

Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

(akta kontroli str. 1 - 3)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 20-24 czerwca 2022 r.

Kontrolowana jednostka, podmiot prowadzący oraz podmiot zlecający powiadomione zostały o terminie przeprowadzenia kontroli, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285).

(akta kontroli str. 4 - 7)

Przedmiot i okres kontroli:

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące jakości działalności Domu, na podstawie art. 55 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli.

Ustaleń zawartych w protokole dokonano na podstawie analizy przedłożonych dokumentów, informacji udzielanych przez dyrektora i pracowników Domu, rozmów z mieszkańcami oraz oględzin placówki. Kontrola przeprowadzona została na podstawie *Programu kontroli kompleksowej w Domu Pomocy Społecznej przeznaczonym dla osób przewlekle somatycznie chorych.*

(akta kontroli str. 8 - 16)

Sposób funkcjonowania poszczególnych typów domów pomocy społecznej i obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez domy określa rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej. Zgodnie z art. 22 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej do zadań wojewody należy nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

W oparciu o art. 22 pkt 9 przywołanej ustawy do zadań wojewody należy kontrola jakości usług, o których mowa w pkt 8, wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umowy z organami administracji rządowej i samorządowej.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem kontroli zewnętrznych na 2022 r.

Ustalenia ogólne:

Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju przeznaczony jest dla 82 osób przewlekle somatycznie chorych. Podmiotem prowadzącym Dom jest Stowarzyszenie „Dom z sercem” (numer KRS 0000270376).

(akta kontroli str. 17 - 21)

Stowarzyszenie „Dom z sercem” posiada zezwolenie Wojewody Zachodniopomorskiego na prowadzenie domu pomocy społecznej wydane na czas nieokreślony, na podstawie decyzji z dnia 15 grudnia 2010 r., znak: PS.1.AK.9013-20/10.

Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju realizowane jest przez Stowarzyszenie „Dom z sercem” na podstawie zlecenia realizacji zadania publicznego przez Starostę Gryfińskiego – w okresie objętym kontrolą na podstawie Umowy nr PCPR.HJ.0113.2017, zawartej w dniu 22.12.2017 r.

(akta kontroli str. 22 - 33)

Statut Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju przyjęty został Uchwałą nr 06/2012 Zarządu Stowarzyszenia „Dom z sercem” z dnia 23 sierpnia 2012 r.

(akta kontroli str. 34 - 40)

Organizację i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną Domu określa *Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju*, wprowadzony na podstawie Uchwały nr 03A/2014 Zarządu Stowarzyszenia „Dom z sercem” z dnia 28 lutego 2014 r. Dodatkowo w DPS przyjęty został regulamin Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju.

W toku kontroli wskazano na zasadność uaktualnienia zapisów obu ww. dokumentów.

(akta kontroli str. 41 - 58)

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju został ustalony w następującej wysokości:

- w 2021 r. – 3.877,50 zł na podstawie Zarządzenia Nr 6/2021 Starosty Gryfińskiego z dnia 26 stycznia 2021 r., zmienionego Zarządzeniem Nr 17/2021 Starosty Gryfińskiego z dnia 1 marca 2021 r.,
- w 2022 r. – 4.168,37 zł na podstawie Zarządzenia Nr 14/2022 Starosty Gryfińskiego z dnia 21 lutego 2022 r.

(akta kontroli str. 59 - 60)

Funkcję dyrektora Domu od 25 czerwca 2000 r. pełni Pan Zdzisław Iwanicki.

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.*

W wyniku analizy akt osobowych ustalono, że dyrektor jednostki posiada wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz wymagany na zajmowanym stanowisku staż pracy w pomocy społecznej. Uznać zatem należy, że dyrektor Domu spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 61 - 64)

Według stanu na dzień 20 czerwca 2022 r. w domu umieszczone były 82 osoby (34 kobiety i 48 mężczyzn), spośród których 9 osób posiada decyzję administracyjną wydaną przed 1 stycznia 2004 r. (pobyt w DPS dofinansowywany z budżetu państwa).

Wśród 73 mieszkańców przyjętych na podstawie decyzji wydanej po 1 stycznia 2004 r. odpłatność za pobyt w Domu przedstawia się następująco:

- 71 osób – gmina i mieszkaniec,
- 1 osoba – gmina, mieszkaniec i członek rodziny,
- 1 osoba – zwolniona z odpłatności.

W okresie objętym kontrolą przyjęto 41 osób, z czego 3 osoby na podstawie orzeczenia sądu, zmarło 30 mieszkańców, 1 osoba została przeniesiona do innej placówki, 4 osoby powróciły do środowiska. Wśród mieszkańców DPS w Trzcińsku-Zdroju na dzień kontroli nie było osób ubezwłasnowolnionych całkowicie. Jeden z mieszkańców był ubezwłasnowolniony częściowo, funkcję kuratora pełniła osoba z rodziny. W odniesieniu do dwóch mieszkańców DPS sąd jest w trakcie rozstrzygnięcia o ich sytuacji prawnej. 24 mieszkańców to osoby leżące, 8 osób porusza się przy pomocy sprzętu ortopedycznego. Żaden z mieszkańców DPS w Trzcińsku-Zdroju nie wymaga zamieszkania w pokoju jednoosobowym z uwagi na znaczne zaburzenia interakcji społecznych i komunikacji (§ 6 ust. 1 pkt 3a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej). Mieszkańcom DPS nie ograniczono możliwości samodzielnego opuszczenia terenu domu (art. 55 ust 2 b ustawy o pomocy społecznej).

(akta kontroli str. 65 - 69)

Stan mieszkańców na koniec każdego miesiąca w 2021 r. i 2022 r. (do dnia kontroli) był zgodny z liczbą miejsc określonych decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego.

(akta kontroli str. 70)

Na podstawie książki kontroli oraz przedłożonych przez dyrektora Domu materiałów wynika, że w okresie objętym kontrolą w Domu przeprowadzono 5 kontroli przez instytucje zewnętrzne: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gryfinie (2 kontrole), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie oraz Sąd Rejonowy w Gryfinie. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydane zostały zalecenia dotyczące wymiaru zatrudnienia pracowników socjalnych oraz wskazano sposób postępowania w przypadku uznania mieszkańca za osobę niepełnosprawną intelektualnie w stopniu znacznym.

(akta kontroli str. 71 - 88)

Ad. 1. Usługi bytowe.

a) Zapewnienie odpowiedniego miejsca zamieszkania i brak barier architektonicznych.

Informacje ogólne.

Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju funkcjonuje w 2-kondygnacyjnym budynku otoczonym parkiem, położonym na działce o pow. 1,0268 ha, w pobliżu jeziora.

Nieruchomość stanowi własność Powiatu Gryfińskiego i została przekazana Stowarzyszeniu „Dom z sercem” na potrzeby prowadzenia DPS na podstawie umowy najmu (w okresie objętym kontrolą – Umowa najmu Nr 2/GN/2018 zawarta 2 stycznia 2018 r., okres najmu do 31 grudnia 2022 r.)

(akta kontroli str. 89 - 99)

Teren DPS jest ogrodzony. Przy budynku znajduje się zagospodarowany teren rekreacyjny, dojścia do budynku posiadają utwardzoną nawierzchnię.

W budynku znajdują się pomieszczenia mieszkalne, sanitarne i ogólnodostępne, pomieszczenia stanowiące zaplecze żywieniowe (kuchnia, magazyny) oraz pomieszczenia administracyjno-biurowe. Obiekt podlega rocznym i pięcioletnim kontrolom stanu technicznego. Zgodnie z zapisami ostatnich protokołów kontroli stanu technicznego sprawności budynku nie stwierdzono nieprawidłowości wymagających niezbędnych prac remontowych.

(akta kontroli str. 100 - 117)

Otoczenie Domu pozbawione jest barier architektonicznych.

Na podstawie Aneksu Nr 21/2021 do Umowy nr PCPR.MJ.0113.2017 z dnia 22.12.2017 r., zawartego w dniu 06.09.2021 r. Stowarzyszenie „Dom z sercem” zobowiązane zostało do zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.

(akta kontroli str. 118 - 121)

Budynek Domu wyposażony jest w windę. Na podstawie przekazanych informacji oraz dokonanych oględzin ustalono, że ww. urządzenie dopuszczone zostało do eksploatacji i poddawane jest systematycznej kontroli (ostatni przegląd wykonany 10 czerwca 2022 r.) Dom posiada także system przeciwpożarowy i system przyzywowo-alarmowy. Podczas kontroli potwierdzono sprawność windy, a także sprawność funkcjonowania systemu przyzywowo-alarmowego.

Dom posiada zainstalowane kamery monitoringu wizyjnego monitorujące teren wokół obiektu Domu. Z oględzin budynku mieszkalnego wynika, że szerokość korytarzy umożliwia swobodne poruszanie się osobom na wózkach inwalidzkich.

W okresie objętym kontrolą w Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju wykonano bieżące konserwacje pomieszczeń mieszkalnych i łazienek oraz wykonano modernizację instalacji sygnalizacji alarmu pożarowego.

(akta kontroli str. 122 - 123)

Pomieszczenia ogólnodostępne.

Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju dysponuje następującymi pomieszczeniami ogólnodostępnymi:

Rodzaj pomieszczeń	Ilość
Pokój dziennego pobytu	1
Jadalnia	1
Gabinet medycznej pomocy doraźnej	1
Pomieszczenie do terapii	1
Pomieszczenie do rehabilitacji	1
Kuchenka pomocnicza	3
Pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia	1
Palarnia	1
Pokój gościnny	1
Miejsce kultu religijnego	1
Pomieszczenie pomocnicze: - pralnia.	1

Stwierdza się, że struktura pomieszczeń ogólnodostępnych jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 124)

Pokoje mieszkalne.

Z ustaleń kontroli wynika, że Dom posiada ogółem 38 pokoi mieszkalnych, zgodnie z poniższym zestawieniem:

Struktura pokoi:	Liczba pokoi:
Pokoje jednoosobowe	4
Pokoje wieloosobowe:	34
- dwuosobowe	25
- trzyosobowe	8
- czteroosobowe	1
Ogółem:	38

Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 3 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, pokój jednoosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 9 m², pokój uznaje się za spełniający wymagane normy, jeżeli odstępstwo poniżej wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5%. Ustalono, że kontrolowana jednostka zapewnia mieszkańcom 4 pokoje jednoosobowe o powierzchni od 9 do 10,20 m².

Zgodnie § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b przywołanego rozporządzenia pokój wieloosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 6 m² na jedną osobę, pokój uznaje się za spełniający wymagane normy, jeżeli odstępstwo poniżej wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5%.

Dom zapewnia mieszkańcom 34 pokoje wieloosobowe. Średnia powierzchnia ww. pokoi na jednego mieszkańca wynosi od 5,95 m² do 8,06 m².

Stwierdza się zatem, że powierzchnia pokoi mieszkalnych spełnia wymogi określone w standardzie.

Zgodnie z § ust. 1 pkt 3 lit. b pokój czteroosobowy może być przeznaczony wyłącznie dla osób leżących. W Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju znajduje się 1 pokój czteroosobowy. Na podstawie przedłożonych zaświadczeń lekarskich stwierdzono, że zamieszkują go osoby leżące.

(akta kontroli str. 125 - 128)

W trakcie oględzin ustalono, że losowo zwizytowane pokoje (dobór próby określony został w *Programie kontroli*) wyposażone są w łóżka, szafę, stół, krzesła i szafkę nocną dla każdego z mieszkańców. Wszystkie pokoje posiadają odpowiednią do ich struktury liczbę wprowadzeń elektrycznych.

Pomieszczenia higieniczno - sanitarne.

Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej liczba łazienek powinna zapewniać możliwość korzystania z każdej przez nie więcej niż sześć osób, a w przypadku toalet przez nie więcej niż cztery osoby.

Dom zapewnia mieszkańcom 19 pomieszczeń sanitarnych wyposażonych w łącznie 19 wanien lub natrysków oraz 22 oczka wc. 13 pomieszczeń sanitarnych znajduje się bezpośrednio przy pokojach, 6 pomieszczeń jest ogólnodostępnych.

Ustalono, że na jedno urządzenie kąpielowe przypada nie więcej niż 5 mieszkańców, natomiast na jedno oczko wc – nie więcej niż 4 mieszkańców. Skontrolowane pomieszczenia sanitarne wyposażone były w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń oraz urządzenia służące do pomocy podczas kąpieli osób niesprawnych: łóżka kąpielowe, podnośniki, krzesła kąpielowe itp.

Stwierdzono, że Dom zapewnia odpowiednią liczbę urządzeń kąpielowych oraz toalet.

(akta kontroli str. 129)

Podczas kontroli zespół kontrolujący dokonał oględzin placówki - sporządzono „Protokół z oględzin obiektu Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju”. Wizytowane pomieszczenia mieszkalne, ogólnodostępne oraz pomieszczenia higieniczno-sanitarne były czyste i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

b) Wyżywienie i organizacja posiłków.

Standard usług w zakresie wyżywienia i organizacji posiłków określony został w § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju wyposażony jest w kuchnię wraz z zapleczem magazynowym. Przygotowywaniem posiłków dla mieszkańców zajmuje się 6 osób, zatrudnionych w wymiarze 6 etatów i 1 uczeń. Personel kuchni pracuje w systemie zmianowym: I zmiana: w godz. 6.00-14.00, II zmiana w godz. 9.30-17.30. Opracowaniem jadłospisów zajmuje się dietetyk-magazynier. Jadłospis wywieszany jest na tablicach informacyjnych w holu głównym i na I piętrze DPS.

W okresie objętym kontrolą stawka żywieniowa dla mieszkańców Domu wynosiła:

- w 2021 r. 9,93 zł
- w 2022 r. planowana 11,50 zł.

Dom zapewnia mieszkańcom całodzienne wyżywienie tj. trzy główne posiłki (śniadanie, obiad i kolację) i podwieczerek. Ustalono, że podstawowe posiłki wydawane są w następujących godzinach:

- śniadanie: 8.00 - 10.00,
- obiad: 13.00 - 15.00,
- kolacja: 18.00 - 20.00.

Dodatkowo, o godz. 15 wydawany jest podwieczerek.

Na podstawie *Informacji dotyczącej żywienia i organizacji posiłków* ustalono, że na dzień 20 czerwca 2022 r. mieszkańcy Domu korzystali z następujących diet:

- dieta bezmleczna – 6 osób,
- dieta lekkostrawna – 10 osób,
- dieta cukrzycowa – 15 osób.

W Domu znajduje się jadalnia. Mieszkańcy mogą również spożywać posiłki w pokojach mieszkalnych. Z tej możliwości korzystają wszyscy mieszkańcy DPS.

Spośród mieszkańców Domu 9 osób wymaga karmienia, 5 osób wymaga pomocy przy spożywaniu posiłków, pozostali mieszkańcy spożywają posiłki samodzielnie.

Poza posiłkami mieszkańcy mają dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych znajdujących się w kuchenkach pomocniczych.

(akta kontroli str. 135 - 138)

Kontroli poddano wrywkowo jadłospisy z następujących dni: 4 kwietnia 2021 r., 30 sierpnia 2021 r., 29 grudnia 2021 r., 23 stycznia 2022 r., 12 marca 2022 r., 19 maja 2022r. Analiza jadłospisów wykazała, że w zestawach całodziennego wyżywienia mieszkańców występują: pieczywo jasne i ciemne, nabiał, wędliny, mięso, zupy, potrawy mączne, warzywa (głównie w postaci dodatków do drugiego dania), sporadycznie owoce.

(akta kontroli str. 139 - 147)

W toku kontroli zespół kontrolujący spotkał się z przedstawicielami Rady Mieszkańców w celu uzyskania opinii o jakości usług świadczonych na rzecz mieszkańców Domu, w tym usług dotyczących organizacji żywienia. Przedstawiciele samorządu nie wnieśli uwag do jakości i dostępności oferowanego wyżywienia, natomiast wskazali na potrzebę zwiększenia dostępności świeżych warzyw i owoców, w tym sezonowych. Poinformowali, że nie korzystają z jadalni, ponieważ wygodniej im spożywać posiłki w pokojach.

c) Zapewnienie odzieży i obuwia.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej mieszkańcom domu nieposiadającym własnej odzieży i obuwia oraz możliwości zakupu ich z własnych środków, dom zobowiązany jest zapewnić odzież i obuwie odpowiedniego rozmiaru, dostosowane do ich potrzeb i pory roku, utrzymane w czystości i wymieniane w razie potrzeby.

W trakcie kontroli ustalono, że wszyscy mieszkańcy Domu posiadają własny dochód, z którego zabezpieczane są ich niezbędne potrzeby. Mieszkańcom, którzy wymagają wsparcia w dokonywaniu zakupów, pomocy udzielają pracownicy placówki.

Z przedstawionej podczas kontroli informacji *Zaopatrzenie w odzież i obuwie* wynika, że wśród wszystkich mieszkańców Domu 5 osób dokonuje zakupów samodzielnie, a 77 osób zleca wykonanie zakupów pracownikom Domu, na podstawie udzielonych upoważnień.

Każdy z mieszkańców Domu posiada odzież i obuwie dostosowane do jego potrzeb i pory roku, w ilości co najmniej:

- 2 zestawy odzieży całodziennej,
- 1 zestaw odzieży zewnętrznej,
- 4 komplet bielizny daytimej,
- 2 komplety bielizny nocnej,
- 1 pary obuwia oraz pantofli domowych.

Rzeczy mieszkańców spisane są w formie kartoteki znajdujące się w Indywidualnych Planach Wsparcia Mieszkańca.

W 2021 r. nie dokonywano zakupów odzieży i obuwia ze środków DPS, a w 2022 r. do dnia kontroli została zakupiona ze środków DPS bielizna nocna dla 1 mieszkańca.

(akta kontroli str. 148 - 149)

Podczas wizytacji Domu stwierdzono, że mieszkańcy byli czysto i schludnie ubrani, adekwatnie do pory roku. Przedstawiciele Rady Mieszkańców potwierdzili, że wszyscy posiadają własną odzież i obuwie. W razie potrzeby, pomocy w ich zakupie udzielają opiekunowie i pracownicy socjalni.

d) Utrzymanie czystości.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pomieszczenia mieszkalne Domu powinny być czyste, sprzątane w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz dziennie, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Utrzymaniem czystości w pomieszczeniach mieszkalnych zajmują się pracownicy Domu zatrudnieni głównie na stanowisku pokojowej (11 pracowników, w wymiarze 9,85 etatu). Szczegółowy zakres wykonywanych czynności określony został w *Zakresach czynności*. Dodatkowo prace porządkowe w pomieszczeniach wykonują osoby zatrudnione na stanowisku opiekuna (17 osób) i osoba zatrudniona na stanowisku starszego opiekuna (1 osoba). Jedna osoba zatrudniona na stanowisku pokojowej wykonuje także zadania krawcowej i naprawia uszkodzoną odzież.

Na podstawie Zarządzenia nr 15/2017 Dyrektora DPS w Trzcińsku-Zdroju z dnia 28 grudnia 2017 r. przyjęta została *Procedura utrzymania czystości w Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku -Zdroju*.

W trakcie kontroli ustalono, że pokoje mieszkalne, pomieszczenia higieniczno-sanitarne oraz ogólnodostępne sprzątane są codziennie. Raz w miesiącu wykonywane są inne czynności takie jak: mycie okien oraz zmiana firan i zasłon.

W Domu przebywa 4 mieszkańców, którzy samodzielnie wykonują czynności porządkowe we własnych pokojach. Dom zapewnia tym osobom środki czystości.

Podczas oględzin placówki nie wniesiono uwag do stanu utrzymania czystości w pokojach mieszkalnych, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz ogólnodostępnych. Wizytowane pomieszczenia były wolne od nieprzyjemnych zapachów. Mieszkańcy Domu nie wnieśli uwag do poziomu czystości w placówce.

(akta kontroli str. 150 - 156)

Ad. 2. Usługi opiekuńcze.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do świadczenia usług opiekuńczych polegających na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji i niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

Charakterystyka ogólna mieszkańców

Według stanu na dzień 20 czerwca 2022 r. w Domu przebywało 82 mieszkańców, których struktura wiekowa przedstawia się następująco:

- do 40 roku życia – 1 osoba,
- 41 – 50 lat – 5 osób,
- 51 – 60 lat – 7 osób,
- 61 – 70 lat – 20 osób,
- 71 – 80 lat – 29 osób,
- 81 i więcej – 20 osób.

Ustalono, że 24 mieszkańców to osoby leżące. Część osób porusza się przy pomocy sprzętu ortopedycznego, w tym: 1 osoba przy pomocy wózka inwalidzkiego, 2 przy pomocy chodzika, 2 przy pomocy balkonika, 1 przy pomocy kuli ortopedycznej i 2 przy pomocy laski. Pozostałe osoby są samodzielne.

(akta kontroli str. 65)

a) Udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

Podczas kontroli ustalono, że mieszkańcami Domu są osoby o różnym stopniu samodzielności w zakresie wykonywania podstawowych czynności życiowych. Z przekazanej podczas kontroli *Informacji o zapewnieniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych* wynika, że całkowitej pomocy podczas toalety porannej i wieczornej oraz kąpieli wymaga 39 mieszkańców, a 25 mieszkańców asysty personelu w tym zakresie. Samodzielnie czynności związane z samoobsługą, w tym z utrzymaniem higieny osobistej wykonuje 18 osób.

Pomoc w podstawowych czynnościach życiowych udzielana jest głównie przez zatrudnione w Domu opiekunki – 17 osób, wspierane w tym zakresie przez pokojowe – 10 osób. Wskazano, że osoby te pracują w systemie równoważnego czasu pracy. Organizacja pracy podzielona jest na dyżury 12-, 8- i 4- godzinne. Średnio na dyżurze dziennym pracuje 6 osób bezpośrednio zajmujących się mieszkańcem, a na dyżurze nocnym – 2 osoby. Podczas spotkania zespołu kontrolującego z Radą Mieszkańców jej członkowie potwierdzili, że przyjęty system organizacji pracy jest optymalny i nie ma potrzeby zwiększania obsady na dyżurze nocnym.

Na podstawie *Informacji o zapewnieniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych* oraz przedstawionej podczas kontroli dokumentacji (*Zeszyty kąpieli, Zakres obowiązków opiekunki*) ustalono, że pomoc obejmuje głównie toaletę poranną i wieczorną, kąpiele,

podstawowe zabiegi higieniczne w ciągu dnia (mycie rąk i twarzy, golenie, obcinanie paznokci, natłuszczenie skóry), karmienie, zmianę pozycji ułożeniowej, pomoc przy poruszaniu się oraz zmianę pościeli. Dom zapewnia mieszkańcom usługi fryzjerskie, wykonywane przez opiekunki.

(akta kontroli str. 157 - 185)

Ustalono, że Dom udziela pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

b) Udzielanie pomocy w pielęgnacji.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w pielęgnacji.

Zakres zabiegów pielęgnacyjnych świadczonych na rzecz mieszkańców Domu obejmuje głównie udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i utrzymaniu higieny osobistej. Ponadto, na podstawie przedstawionej w czasie informacji *Świadczenia pielęgniarstwa* oraz *Zakresu obowiązków pielęgniarki* ustalono, że mieszkańcy objęci są również specjalistyczną pomocą polegającą głównie na:

- wydawaniu leków,
- wykonywaniu iniekcji podskórnych i domięśniowych,
- cewnikowaniu,
- zmianie opatrunków,
- stosowaniu profilaktyki przeciwoleżynowej,
- wykonywaniu pomiarów podstawowych parametrów życiowych (ciśnienie RR, tętno, pomiar glukozy, podaż insuliny),
- umawianiu wizyt lekarskich,
- edukacji zdrowotnej,
- zapobieganiu infekcjom i stanom zapalnym,
- udzielaniu pierwszej pomocy,
- pobieraniu materiałów do badań.

Do zadań pielęgniarek należy również wykonywanie zleceń wydawanych przez lekarza POZ, codzienne przygotowywanie i podawanie leków oraz udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych. Świadczenia pielęgniarstwa wykonywane są przez 2 pielęgniarki zatrudnione przez Dom, które pracują w systemie dwuzmianowym oraz 2 pielęgniarki kontraktowe. Wykonywane czynności dokumentowane są w *Zeszytach raportów*.

(akta kontroli str. 186 - 205)

Ustalono, że Dom udziela pomocy w pielęgnacji.

c) Niezbędna pomoc w załatwianiu spraw osobistych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

Na podstawie kontrolowanej dokumentacji stwierdzono, że czynności związane z udzielaniem pomocy w załatwianiu spraw osobistych mieszkańców realizowane są głównie przez pracowników socjalnych i pracowników pierwszego kontaktu.

Pomoc obejmuje przede wszystkim załatwianie spraw urzędowych (np. korespondencja z właściwymi ops, ZUS, KRUS w celu uzyskania świadczeń; pomoc w uzyskaniu meldunku), reprezentowaniu mieszkańców w różnych instytucjach, dokonywaniu drobnych zakupów, podtrzymywaniu zainteresowań i kontaktów z rodziną, bliskimi oraz innymi mieszkańcami Domu. Pracownicy wspomagają mieszkańców w rozwiązywaniu ich spraw osobistych związanych z codziennym funkcjonowaniem w placówce (np. pomoc w adaptacji). Udzielają także pomocy w nawiązywaniu kontaktów telefonicznych z bliskimi.

Ponadto pracownicy socjalni pozostają w kontakcie z rodzinami, które mają możliwość odwiedzania swoich bliskich.

(akta kontroli str. 165)

Ustalono, że Dom udziela niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

d) Zapewnienie środków czystości i higienicznych oraz pomoc w utrzymaniu higieny osobistej.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 8 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest zapewnić środki higieny osobistej i czystości mieszkańcom, którzy nie są w stanie we własnym zakresie sobie ich zapewnić.

Na dzień kontroli wszyscy mieszkańcy Domu posiadali własny dochód. Na podstawie przedstawionej podczas kontroli informacji *Zaopatrzenie mieszkańców w środki higieny osobistej* stwierdzono, że Dom zapewnia mieszkańcom mydło i papier toaletowy, które są na bieżąco uzupełniane w pomieszczeniach sanitarnych oraz dodatkowo wydawane każdemu z mieszkańców jeden raz w miesiącu.

W okresie objętym kontrolą Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju zakupił artykuły kosmetyczne, w tym:

- w 2021 r. dla 3 mieszkańców za łączną kwotę 197,53 zł,
- w 2022 r. (do dnia kontroli) dla 2 mieszkańców na kwotę 26,60 zł.

(akta kontroli str. 206 - 218)

W okresie objętym kontrolą liczba mieszkańców DPS w Trzcińsku-Zdroju korzystających z pieluchomajtek wynosiła od 48 do 52. DPS wydatkował na zakup tych artykułów w 2021r. 15.825,30 zł a w 2022 r. do dnia kontroli – 7.466,40 zł.

(akta kontroli str. 159)

Wymiana ręczników oraz pościeli odbywa się raz w tygodniu lub w razie konieczności częściej. Na terenie placówki znajduje się pralnia. Zarządzeniem Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju nr 19/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. w placówce wprowadzona została *Procedura utrzymania higieny osobistej mieszkańców oraz postępowania z ich odzieżą, bielizną osobistą, pościelową czystą i brudną*. Ustalono, że oznakowana odzież i bielizna osobista mieszkańców oddawana jest do pralni raz w tygodniu lub częściej w razie konieczności. Pranie pościeli i ręczników zlecone jest firmie zewnętrznej. Na terenie Domu znajduje się pomieszczenie pomocnicze przeznaczone do prania i suszenia przy pomieszczeniach pralniczych. Ustalono, że 1 mieszkaniec sporadycznie samodzielnie dokonuje drobnych praniek.

(akta kontroli str. 158 - 159, 219 - 223)

Podczas wizytacji Domu stwierdzono zabezpieczone w pokojach mieszkańców środki czystości i higieniczne. W pomieszczeniach sanitarnych znajdował się papier toaletowy i mydło oraz ręczniki.

e) Organizacja i działalność zespołów terapeutyczno-opiekuńczych.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej w celu określenia indywidualnych potrzeb mieszkańca domu oraz zakresu usług, dom powołuje zespoły terapeutyczno-opiekuńcze składające się w szczególności z pracowników domu, którzy bezpośrednio zajmują się wspieraniem mieszkańców.

W trakcie kontroli ustalono, że Zarządzeniem Nr 1/2017 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju z dnia 31 stycznia 2017 r. powołany został Zespół Terapeutyczno-Opiekuńczy.

W skład Zespołu wchodzi:

- 1) kierownik Zespołu,
- 2) administrator Zespołu,
- 3) pracownicy socjalni,
- 4) pielęgniarki,
- 5) opiekunki,
- 6) pokojowe,
- 7) technik masażysta,
- 8) instruktor terapii zajęciowej,
- 9) psycholog,
- 10) kapelan,
- 11) inni pracownicy Domu, będący pracownikami pierwszego kontaktu,
- 12) pielęgniarki opieki długoterminowej obsługujące mieszkańców DPS,
- 13) osoby zatrudnione wg innych form zatrudnienia przy bezpośredniej obsłudze mieszkańca.

Zespołem Terapeutyczno-Opiekuńczym kieruje kierownik Działu Terapeutyczno - Opiekuńczego. Do zadań Zespołu należy opracowywanie indywidualnych planów wsparcia mieszkańców oraz okresowa ocena realizacji planu, co jest zgodne z § 2 ust.3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Plany tworzone są w miarę możliwości przy współudziale mieszkańca (o ile udział ten jest możliwy ze względu na stan zdrowia i gotowość uczestnictwa w nim mieszkańca). W toku kontroli wskazano na zasadność aktualizacji *Zarządzenia*.

W trakcie kontroli zapoznano się z *Protokołami ze spotkań Zespołu* w 2021 r. i 2022 r. Celem spotkań było opracowanie indywidualnych planów wsparcia mieszkańców oraz ocena ich realizacji. W 2021 r. odbyło się 30 spotkań Zespołu, a w 2022 r. 14 spotkań.

Przed przyjęciem mieszkańca do Domu pracownik socjalny ustala jego aktualną sytuację w miejscu zamieszkania, która stanowi podstawę do opracowania planu. Ustalono, że każdy z mieszkańców, dla którego opracowany został plan posiada pracownika pierwszego kontaktu, który wybierany jest przez mieszkańca spośród pracowników Domu – *Wykaz osób pierwszego kontaktu*.

W trakcie kontroli analizie poddano 10 losowo wybranych *Indywidualnych planów wsparcia mieszkańców* (dobór próby określony został w *Programie kontroli*), w tym 7 mieszkańców przyjętych do Domu w okresie objętym kontrolą. Na podstawie skontrolowanej dokumentacji ustalono, że w przypadku nowych mieszkańców plan, zgodnie z § 2 ust.4 rozporządzenia, przygotowujący jest w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia mieszkańca do Domu.

(akta kontroli str. 224 - 262)

Indywidualny plan wsparcia mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju zawiera następujące informacje:

1. Dane ogólne dotyczące mieszkańca, w tym dane osobowe, przyczyny umieszczenia, zainteresowania, oczekiwania,
2. Informacje o stanie psychomotorycznym.
3. Rodzaje potrzeb i ich realizacja, w tym potrzeby bytowe, społeczne, zdrowotne.
4. Aktywność ekonomiczna.
5. Inne uwagi.
6. Zestawienie celów ipw wraz ze wskazaniem formy realizacji, osoby odpowiedzialnej, okresu i miejsca realizacji.
7. Ocena realizacji planu.

(akta kontroli str. 263 - 275)

Ustalono, że Dom funkcjonuje w oparciu o indywidualne plany wsparcia mieszkańców.

Ad. 3. Usługi wspomagające.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej dom świadczy usługi wspomagające wskazane w § 5 ust. 1 pkt 3. Szczegółowy zakres usług określony został w § 6 ust. 1 pkt 10 ww. rozporządzenia.

a) Świadczenie pracy socjalnej.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do świadczenia pracy socjalnej.

Pracę socjalną na rzecz mieszkańców świadczy 2 pracowników socjalnych, zatrudnionych w wymiarze 1,70 etatu. Pracownicy pozostają do dyspozycji mieszkańców codziennie w godzinach pracy. Na podstawie dokonanej podczas kontroli analizy dokumentacji indywidualnej mieszkańców, informacji *Świadczenie pracy socjalnej* oraz *Zakresu obowiązków pracownika socjalnego* ustalono, że świadczona praca socjalna polega głównie na:

- prowadzeniu spraw związanych z przyjmowaniem nowych mieszkańców (kompletowanie dokumentacji, przekazywanie zasad obowiązujących w dps), pomocy w składaniu stosownych oświadczeń, pomocy w adaptacji,
- załatwianiu spraw urzędowych (współpraca z ZUS, KRUS, OPS, PCPR, Sądem Rejonowym, Prokuraturą, bankami, Urzędem Skarbowym),
- załatwianiu spraw meldunkowych,
- podtrzymywaniu kontaktów z rodziną,
- pomocy w sprawach osobistych (rozmowy indywidualne, rozwiązywanie konfliktów),
- składaniu wniosków do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych,
- kontakcie z psychologiem i lekarzem POZ,
- kontakcie z opiekunami prawnymi,
- współpracy z Radą Mieszkańców,
- współpracy z Zespołem Terapeutyczno-Opiekuńczym,
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej ruchu mieszkańców,
- organizowaniu spraw związanych z pochówkiem,
- prowadzeniu akt osobowych mieszkańców.

(akta kontroli str. 276 - 279)

Skontrolowano losowo wybraną dokumentację 10 mieszkańców Domu (dobór próby określony został w *Programie kontroli*), w tym 7 mieszkańców przyjętych do Domu w okresie objętym kontrolą, która zawierała m.in.:

- arkusz ewidencyjny,
- wydane pełnomocnictwa,
- oświadczenia,
- protokół rzeczy osobistych mieszkańca spisany w dniu przyjęcia,
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- karty informacyjne leczenia szpitalnego,
- zaświadczenia lekarskie,
- wywiady środowiskowe,
- zaświadczenia organów rentowych i emerytalnych,
- korespondencję z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej, Sądem Rejonowym,
- zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały,
- decyzję kierującą,
- decyzję o umieszczeniu,
- decyzję o odpłatności,

- upoważnienie do odbioru świadczeń,
- postanowienia sądu,
- orzeczenia o niepełnosprawności.

Zgodnie z § 11 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej przed przyjęciem osoby do domu pracownik socjalny tego domu zobowiązany jest do ustalenia jej aktualnej sytuacji w miejscu zamieszkania lub pobytu, która stanowi podstawę indywidualnego planu wsparcia po przyjęciu tej osoby do domu.

W kontrolowanej dokumentacji osób nowoprzyjętych znajdowały się oceny sytuacji osoby/rodziny w miejscu zamieszkania, dokonywane przed przyjęciem mieszkańca do Domu.

Zgodnie z §12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dyrektor domu zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia osoby ubiegającej się lub jej przedstawiciela ustawowego o terminie przyjęcia do domu. Kontrolowana dokumentacja zawierała pisemne powiadomienia o terminie przyjęcia do domu. W kontrolowanej dokumentacji osoby częściowo ubezwłasnowolnionej znajdowało się postanowienie Sądu o umieszczeniu mieszkańca w domu bez jego zgody.

(akta kontroli str. 252 – 261, 281 - 296)

Dodatkowo ustalono, że w placówce przyjęta została *Procedura przyjęcia mieszkańca do Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju* oraz *Procedura postępowania w przypadku opuszczenia placówki na stałe lub jego zgonu*.

(akta kontroli str. 297 - 300)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

b) Organizacja terapii zajęciowej.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do organizacji zajęć terapeutycznych, w tym terapii zajęciowej.

Dom Pomocy społecznej w Trzcińsku-Zdroju zapewnia mieszkańcom udział w terapii zajęciowej. W okresie objętym kontrolą terapia była prowadzona w oparciu o *Ramowy Plan Zajęć Terapeutycznych w Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju* przyjęty na 2021 r. i 2022 r. oraz *Miesięczne Plany Terapeutyczne*. Zajęcia odbywają się na terenie Domu od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7⁰⁰ do 15⁰⁰, z przerwą na śniadanie i obiad.

Na podstawie informacji dotyczącej *Organizacji terapii zajęciowej* oraz przedłożonej dokumentacji ustalono, że w Domu prowadzonych jest 5 grup terapeutycznych:

- 1) grupa I – o indywidualnym toku; w grupie tej wykonuje się techniki terapeutyczne dostosowane do indywidualnych potrzeb, umiejętności i zainteresowań mieszkańca, np. nauka i doskonalenie umiejętności pisania i czytania, ćwiczenia usprawniające dłonie, zajęcia usprawniające (układanie puzzli, gry planszowe, komputerowe), spędzanie wolnego czasu (biblioterapia), robotki ręczne (szydełkowanie, robienie na drutach),
- 2) grupa II – muzyczna; grupa ta bierze udział w muzykoterapii obejmującej naukę piosenek i inscenizacji słowno-muzycznych,
- 3) grupa III – plastyczna, w której stosowana jest arteterapia i techniki plastyczne (malowanie, wyklejanie obrazków, wykonywanie przedmiotów ozdobnych, wiklina papierowa, prace z włóczki itp.),
- 4) grupa IV – zajęcia kulinarne,

- 5) grupa V – prace gospodarcze z inicjatywy mieszkańców na rzecz domu np. prace ogrodnicze.

Propozycja zajęć skierowana została do wszystkich mieszkańców DPS w Trzcińsku-Zdroju, natomiast korzysta z niej ok. 12 osób. Pozostali mieszkańcy nie biorą udziału z powodu złego stanu zdrowia lub odmowy w uczestniczeniu w zajęciach.

(akta kontroli str. 301 - 336)

c) Możliwość korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwość zapoznania się z przepisami prawa dotyczącymi domów.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom możliwości korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwości zapoznania się z przepisami prawa dotyczącymi domów.

Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju mają możliwość korzystania ze zbiorów Biblioteki Publicznej znajdującej się na terenie miasta Trzcińsko-Zdrój. Z możliwości tej korzysta 5 osób.

Wszyscy mieszkańcy mają dodatkowo dostęp do księgozbioru, który liczy ok. 250 pozycji i znajduje się na I piętrze Domu, w pokoju dziennego pobytu. Do dyspozycji mieszkańców pozostają głównie książki popularno-naukowe, powieści, romanse i inne. Osobom mającym problem z czytaniem, zainteresowanym tą formą spędzania czasu wolnego, opiekun bądź instruktor czyta wybrane pozycje w ramach zajęć z biblioterapii. Z takiej formy pomocy korzysta 10 osób. Dom dysponuje również 3 tabletami, z których mieszkańcy mogą korzystać (filmy, e-booki).

Placówka zapewnia dostęp do codziennej prasy („Kurier Szczeciński” – prenumerata 5 egzemplarzy), która jest rozdysponowywana na poszczególne działy.

Dom umożliwia mieszkańcom zapoznanie się z przepisami prawa dotyczącymi funkcjonowania domów pomocy społecznej, które dostępne są w pokoju dziennego pobytu. Przepisy umieszczone są także w holu głównym DPS oraz dostępne u pracownika socjalnego, który udziela pomocy przy ich interpretacji. Ponadto mieszkańcy mają możliwość skorzystania z pomocy głównego księgowego, w przypadku spraw finansowych.

(akta kontroli str. 337 - 343)

d) Umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb kulturalnych.

Dom umożliwia mieszkańcom zaspokojenie potrzeb kulturalnych. Pracę na rzecz mieszkańców świadczy instruktor terapii zajęciowej. W okresie objętym kontrolą wydarzenia kulturalne określone zostały w *Planie imprez w Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju* na 2021 r. i 2022 r. Na podstawie przedstawionej podczas kontroli informacji *Umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych* ustalono, że w ramach prowadzonej działalności kulturalno-oświatowej Dom organizuje m.in. spotkania okolicznościowe, uroczystości świąteczne i religijne, wyjazdy, spotkania rekreacyjne. Informacja o planowanych przedsięwzięciach wywieszana jest w holu głównym DPS.

Zrealizowane wydarzenia i imprezy są dokumentowane na stronie internetowej www.stowarzyszeniedomzsercem.pl.

Na podstawie *Sprawozdania z imprez integracyjnych i okolicznościowych* oraz *Zeszytu wycieczek* stwierdzono, że w 2021 r. zorganizowano m.in. Walentynki, Dzień Żołnierzy Wyklętych, Dzień Kobiet, powitanie wiosny, pożegnanie lata, Mikołajki. Obchodzono także Święta państwowe takie jak: rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Święto Odzyskania

Niepodległości. Mieszkańcy DPS brali udział w zawodach sportowych i warsztatach organizowanych przez współpracujące jednostki. W dniach kontroli zorganizowane było spotkanie grillowe z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej w Goszkowie.

(akta kontroli str. 344 - 355)

e) Zapewnienie regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawność załatwiania skarg i wniosków, zapewnienie warunków do rozwoju samorządności.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawnego wnoszenia i załatwiania skarg i wniosków oraz zapewnienia warunków do rozwoju samorządności mieszkańców domu.

Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju mają zapewniony regularny kontakt z dyrektorem jednostki. Dyrektor przyjmuje mieszkańców w każdy wtorek i piątek w godzinach od 11.00 do 13.00, a w sprawach pilnych mieszkańcy mogą kontaktować się na bieżąco. Informacja o możliwości kontaktu z dyrektorem podana została do wiadomości publicznej poprzez umieszczenie jej na tablicy ogłoszeń w holu głównym budynku.

Rozpatrywanie skarg i wniosków zagwarantowane jest dzięki możliwości wpisania ich do „Rejestru skarg i wniosków”, który znajduje się w gabinecie medycznej pomocy doraźnej. W okresie objętym kontrolą w ww. Rejestrze nie odnotowano żadnych wpisów.

Podczas oględzin placówki ustalono również, że na tablicy ogłoszeń podane zostały numery telefonów do instytucji stojących na straży praw i wolności człowieka, w tym do: Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz Rzecznika Praw Obywatelskich (Krajowy Mechanizm Prewencji).

Dom zapewnia warunki do rozwoju samorządności. Zgodnie z *Regulaminem Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju* mieszkańcy powołują Radę Mieszkańców, celem reprezentowania ich interesów. Ostatnie wybory do Rady odbyły się w dniu 18 maja 2017 r. Aktualnie w skład Rady wchodzi 3 osoby. Rada funkcjonuje w oparciu o Regulamin Rady Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju.

Podczas kontroli zapoznano się z protokołami ze spotkań Rady Mieszkańców oraz mieszkańcami z Dyrektorem Domu (protokoły z dni: 1 marca 2021 r., 8 czerwca 2021 r., 20 października 2021 r., 19 stycznia 2022 r.). Przedmiotem spotkań były: wyjścia mieszkańców poza teren domu, odwiedziny w reżimie sanitarnym, szczepienia przeciwko COVID-19.

Zespół kontrolujący w dniu 23 czerwca 2022 r. spotkał się z przedstawicielami Rady Mieszkańców, którzy podczas rozmowy wyrazili swoją opinię na temat pobytu w Domu oraz jakości świadczonych usług. Przedstawiciele Rady wyrazili zadowolenie z warunków mieszkaniowych. Nie wnieśli uwag do udzielania pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i pielęgnacji, zapewnienia przez pracowników Domu czystości w pokojach mieszkalnych i pomieszczeniach ogólnodostępnych, zaopatrzenia w odzież i obuwie, środki czystości oraz organizacji zajęć terapeutycznych i kulturalnych. Potwierdzili możliwość jaką zapewnia Dom w zakresie składania skarg i wniosków. Nie wnieśli uwag do pracy personelu. Przedstawiciele samorządu nie wnieśli także uwag do jakości i dostępności oferowanego wyżywienia, natomiast wskazali na potrzebę zwiększenia dostępności świeżych warzyw i owoców, w tym sezonowych.

(akta kontroli str. 256 - 269)

f) Zaspokojenie potrzeb religijnych oraz sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych oraz sprawienia pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Z uzyskanych podczas kontroli informacji wynika, że na dzień kontroli wszyscy mieszkańcy Domu są wyznania rzymskokatolickiego. Posługę kapłańską na terenie placówki sprawuje ksiądz zatrudniony w wymiarze ½ etatu, który odwiedza mieszkańców w każdy poniedziałek, wtorek i czwartek, a w piątek, niedziele i święta odprawiana jest Msza Św. Ksiądz bierze udział także w uroczystościach świątecznych organizowanych przez placówkę (np. Wigilia, Wielkanoc, Droga Krzyżowa, wspólne modlitwy różańcowe). Msze Św. odprawiane są w kaplicy znajdującej się w budynku DPS. Ok. ¾ mieszkańców korzysta z różną regularnością z posługi kapelana.

Ustalono, że w Domu wprowadzona została *Procedura postępowania w razie zgonu mieszkańca w stowarzyszeniu Dom z sercem – Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju* (Zarządzenie Nr 20/2018 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju z dnia 31 grudnia 2018 r). Z przedstawionej podczas kontroli informacji *Sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca domu* wynika, że w okresie objętym kontrolą w Domu zmarło 30 mieszkańców, w tym w 2021 r. – 18 mieszkańców, a w 2022 r. (do dnia kontroli) – 12 mieszkańców. Organizacją 26 pogrzebów zajęły się rodziny zmarłych, natomiast 4 pogrzebów – pracownicy Domu. Wszystkie pogrzeby odbyły się w obrządku rzymskokatolickim, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Dom sprawuje opiekę nad miejscem pochówku mieszkańców. Co roku przez Świętem Zmarłych pracownicy Domu oraz chętni mieszkańcy wspólnie porządkują groby zmarłych mieszkańców i stawiają znicze.

(akta kontroli str. 277 - 284)

g) Zapewnienie kontaktu z psychologiem.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom kontaktu z psychologiem.

Dom zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologiem, który zatrudniony jest w placówce na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w wymiarze 0,4 etatu. Zgodnie z *Zakresem czynności* do zadań psychologa należy m.in.: aktywne uczestnictwo w przyjmowaniu nowoprzybyłych mieszkańców domu poprzez diagnozowanie ich potrzeb i możliwości, rozpoznawanie potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem poznania ich osobowości i zainteresowań, współpraca w tym zakresie z Radą Mieszkańców, pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych mieszkańców, oddziaływanie na mieszkańców w zakresie kształtowania prawidłowych postaw, prowadzenie indywidualnej i grupowej terapii psychologicznej oraz współpraca w prowadzeniu indywidualnych planów wspierania mieszkańca.

Działania psychologa odnotowywane są w *Zeszycie psychologa*. Wsparciem psychologicznym otoczonych jest 38-39 mieszkańców Domu, a w okresie objętym kontrolą przeprowadzono przeszło 800 konsultacji.

(akta kontroli str. 285 - 288)

Stwierdza się, że Dom zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologiem.

h) Zapewnienie bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia możliwości bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Tryb i zasady postępowania ze środkami pieniężnymi mieszkańca Domu zawarte zostały w *Instrukcji postępowania z depozytami wartościowymi w Stowarzyszeniu Dom z sercem Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju* (załącznik nr 1 do Zarządzenia Dyrektora DPS w Trzcińsku-Zdroju nr 13/2010 z 25 października 2010 r.).

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że Dom prowadzi ewidencję środków pieniężnych mieszkańca, które gromadzone są na kontach depozytowych rachunku bankowego DPS. Konta depozytowe prowadzone są w systemie komputerowym *ARISCO*.

Na podstawie *Informacji o dochodach i kontach depozytowych mieszkańców* stwierdzono, że z kont depozytowych korzysta 82 mieszkańców, którzy samodzielnie dysponują środkami pieniężnymi. Wszyscy mieszkańcy Domu posiadają własny dochód. Źródło dochodu stanowią głównie renty i emerytury z ZUS i KRUS oraz zasiłki stałe z pomocy społecznej.

W trakcie kontroli zapoznano się z *Zestawieniem obrotów i sald* za okres objęty kontrolą 6 losowo wybranych mieszkańców oraz z dokumentacją księgową potwierdzającą wypłaty z depozytów lub dokonanie zakupów na rzecz mieszkańca. Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Ponadto, zgodnie z *Instrukcją postępowania z depozytami wartościowymi w Stowarzyszeniu Dom z sercem Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju* mieszkańcy mają możliwość przechowywania przedmiotów wartościowych w depozycie. Depozyty wartościowe przechowywane są w sejfie w kasie Domu. Osobą odpowiedzialną za przechowywanie depozytu oraz prowadzenie *Księgi depozytu* jest pracownik socjalny/starszy inspektor. W trakcie kontroli przedstawiono do wglądu *Księgę depozytu*. Potwierdzono przechowywanie wybranych losowo na podstawie wpisów z *Księgi depozytów* przedmiotów wartościowych.

(akta kontroli str. 289- 345)

Na podstawie analizowanej dokumentacji stwierdzono, że Dom zapewnia bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Zasady postępowania z majątkiem mieszkańca po jego śmierci określone zostały w *Instrukcji postępowania z depozytami wartościowymi w Stowarzyszeniu Dom z sercem Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju*. Na podstawie przedłożonej informacji *Depozyty po zmarłych mieszkańcach* ustalono, że aktualnie Dom posiada 73 depozyty po zmarłych mieszkańcach. Stwierdzono, że Dom podejmuje działania określone w przepisach ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. z 2006 r., Nr 208, poz. 1537 ze zm.) zmierzające do likwidacji niepodjętych depozytów, w tym:

- wysłane zostały informacje do rodziny o pozostawionym depozycie,
- skierowano zapytania do Centrum Personalizacji w poszukiwaniu rodzin,
- wywieszono wezwania do odbioru depozytu,
- umieszczono wezwania do odbioru depozytu na BIP,
- złożono wnioski do Sądu o likwidację depozytu.

(akta kontroli str. 346 - 397)

Ad. 5. Poziom zatrudnienia oraz kwalifikacje pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Regulamin organizacyjny Domu określa organizację Domu i zadania komórek organizacyjnych. Placówka świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Zgodnie z Regulaminem w skład Domu wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- Dział Administracyjno-Obługowy,
- Dział Terapeutyczno-Opiekuńczy.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, wskaźnik zatrudnienia pracowników w zespole terapeutyczno-opiekuńczym, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy dla domu przeznaczonych dla osób

przewlekłe somatycznie chorych wynosi nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca, przy czym przy ustalaniu wskaźnika zatrudnienia uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w domu, jeżeli pracują bezpośrednio z mieszkańcami domu; przy wyliczaniu wskaźnika udział tych osób nie może przekroczyć 10% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno-opiekuńczym.

Kontroli poddano zatrudnienie w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym, którego skład przedstawia się w następująco: kierownik Zespołu – 1 osoba (1 etat), pracownik socjalny – 2 osoby (1,70 etatu), instruktor terapii zajęciowej 1 osoba (1 etat), pielęgniarka – 2 osoby (2 etaty), psycholog – 1 osoba (0,40 etatu), kapelan – 1 osoba (0,5 etatu), technik masażysta – 1 osoba (1 etat), st. opiekun – 1 osoba (1 etat), opiekun – 17 osób (17 etatów), pokojowa – 10 osób (9,25 etatu), pokojowa/szwaczka – 1 osoba (0,60 etatu).

Ponadto zespół terapeutyczno – opiekuńczy wspierany jest przez 7 pracowników zatrudnionych w dziale administracyjno–obsługowym w łącznym wymiarze 2,10 etatu. Osoby te realizują dodatkowe zadania na podstawie *Aneksu do zakresu czynności*.

Ponadto, na podstawie § 6 ust. 2 pkt 3 do wskaźnika zatrudnienia wliczono 5 osób w wymiarze 3,5 etatów zatrudnionych wg innych form tj. 2 osoby na stażu w zawodzie „Opiekun w domu pomocy społecznej” w wymiarze 2 etatów oraz 3 osoby w ramach wolontariatu na stanowisku opiekunka w wymiarze 1,5 etatu. Udział ww. osób w zespole terapeutyczno - opiekuńczym wynosi 9,87 %, a zatem mieści się w normach wskazanych w standardzie.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w DPS w Trzcińsku Zdroju w przeliczeniu na jednego mieszkańca Domu wynosi 0,50. Uznać zatem należy, że wskaźnik zatrudnienia w zespole jest zgodny z wymaganymi standardami.

Warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest zatrudnianie w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż dwóch pracowników socjalnych na stu mieszkańców domu. W trakcie kontroli ustalono, że Dom zatrudnia 2 pracowników socjalnych (1,70 etatu) na 82 mieszkańców, co jest zgodne z § 6 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Na dzień przeprowadzania kontroli wymagania kwalifikacyjne pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym również w domach pomocy społecznej, określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936 ze zm.), które obowiązywało do 31 października 2021 oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960), które weszło w życie 1 listopada 2021 r. W celu zapewnienia odpowiedniego standardu świadczonych usług pracownicy domów pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego powinni spełniać analogiczne wymagania jak pracownicy domów prowadzonych bezpośrednio przez samorządy.

Podczas czynności kontrolnych, na podstawie określonego w *Programie* doboru celowego, sprawdzono kwalifikacje 11 pracowników zatrudnionych w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym na stanowiskach: kierownik Zespołu, starszy pracownik socjalny (2 osoby), instruktor terapii zajęciowej, pielęgniarka, psycholog, starsza opiekunka, opiekunka (2 osoby), pokojowa (2 osoby). W wyniku analizy akt osobowych stwierdzono, że osoba zatrudniona na stanowisku instruktor terapii zajęciowej nie posiada kwalifikacji wymaganych na tym stanowisku, tj. dyplomu w zawodzie. Nie wniesiono uwag do przygotowania zawodowego pozostałych, losowo wybranych pracowników Zespołu.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego co najmniej raz na dwa lata powinni uczestniczyć w organizowanych przez dyrektora szkoleniach na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, o ile występują problemy z komunikacją werbalną wśród mieszkańców. W okresie objętym kontrolą zorganizowano szkolenie „Doskonalenie pracy z mieszkańcem domu pomocy społecznej”, obejmujące m.in. zagadnienia z zakresu terapii zajęciowej, pracy z osobą z chorobą Alzheimera, nawiązywania komunikacji interpersonalnej oraz procesu adaptacji mieszkańca. Dodatkowo, w okresie ostatnich 2 lat przeprowadzone zostało szkolenie obejmujące kierunki prowadzonej terapii, metody pracy z mieszkańcami oraz alternatywne sposoby komunikowania się z osobą starszą i niepełnosprawną.

(akta kontroli str. 398 - 418)

Ad. 6. Świadczenie usług w zakresie zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej

Zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, dom pomocy społecznej umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów.

Z ustaleń kontroli wynika, że wszyscy mieszkańcy Domu zadeklarowani są do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w Trzcińsku-Zdroju. Opieka medyczna lekarza rodzinnego świadczona jest w podmiocie leczniczym lub na terenie Domu (w każdą środę od 11.00 do 14.00). W godzinach nocnych lub w dni świąteczne mieszkańcy DPS korzystają z pomocy lekarzy zatrudnionych w Szpitalu w Dębnie. W sytuacjach nagłego zagrożenia życia i zdrowia do mieszkańców wzywane jest pogotowie ratunkowe. Ponadto, w celu zapewnienia stałej opieki pielęgniarskiej, placówka zatrudnia 2 pielęgniarki (2 etaty), które w nagłych wypadkach pozostają do dyspozycji mieszkańców. Dodatkowo, w Domu usługi pielęgniarskie świadczą pielęgniarki w ramach kontraktu finansowanego ze środków publicznych przez NFZ.

Z przekazanych podczas kontroli informacji *Umożliwienie Pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych* wynika, że w okresie objętym kontrolą mieszkańcy korzystali z następujących świadczeń: wizyty w poradni neurologicznej, pulmonologicznej, chirurgicznej, diabetologicznej, stomatologicznej, dermatologicznej, ginekologicznej, okulistycznej, gastrologicznej, onkologicznej, laryngologicznej, urologicznej, psychiatrycznej, ortopedycznej kardiologicznej (łącznie 94 konsultacje). Dom zapewnia mieszkańcom transport do lekarzy, a w przypadku osób leżących wzywany jest transport medyczny.

Dom zapewnia zabiegi rehabilitacyjne wykonywane przez zatrudnionego technika masażystę. W okresie objętym kontrolą usprawnieniem objęte zostały 32 osoby, wykonano 2140 zabiegów wobec mieszkańców, którzy potrzebują systematycznej rehabilitacji. Zabiegi wykonywane są w sali rehabilitacyjnej wyposażonej w łóżko do masażu, łóżko ogólnousprawniające, aparat do masażu limfatycznego, drabinki do ćwiczeń. Osobom, które nie mogą korzystać z sali rehabilitacyjnej wykonywane są zabiegi rehabilitacji przyłóżkowej (23 osoby, 1800 zabiegów). Zabiegi wykonywane są na zlecenie lekarza specjalisty lub po konsultacji z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej. Ponadto, 3 osoby korzystały ze świadczeń fizjoterapeutycznych poza terenem Domu, a 1 osoba korzystała z rehabilitacji wyjazdowej.

Mieszkańcy DPS mogą także rekreacyjnie korzystać ze sprzętu sportowego (rowerek stacjonarny, orbitrek, bieżnia) dostępnego w sali rehabilitacyjnej.

Zarządzeniem Nr 12/2015 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju z dnia 2 grudnia 2015 r. wprowadzona została *Procedura postępowania z mieszkańcami, wobec których stosowany jest przymus bezpośredni*. W okresie objętym kontrolą na terenie Domu nie stosowano przymusu bezpośredniego.

(akta kontroli str. 419 - 440)

Stwierdza się, że Dom zapewnia mieszkańcom dostęp do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej.

Poprzednia kontrola kompleksowa w Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju przeprowadzona została w dniach 13-16 i 20 lutego 2017 r. W wyniku przeprowadzonej kontroli wydano następujące zalecenia:

- 1) przyjmowanie do Domu osób zgodnie z liczbą miejsc, na które wydane zostało zezwolenie,
- 2) ustalanie przed przyjęciem osoby do jednostki aktualnej sytuacji w miejscu jej zamieszkania lub pobytu oraz pisemne zawiadomianie o terminie przyjęcia do Domu – zgodnie z § 11 i § 12 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- 3) zaniechanie praktyki związanej z organizacją zakupów dla osób określanych przez Dom jako „trudni w kontakcie”.

W trakcie bieżących czynności kontrolnych dokonano weryfikacji realizacji zaleceń pokontrolnych. Wyniki ustaleń zawarto w treści niniejszego protokołu, przyjmując sposób realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych w 2017 r.

(akta kontroli str. 441)

Zgodnie z § 7 ust. 1 *Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju* Domem kieruje Dyrektor.

Przyczyną powstania wskazanego w protokole uchybienia jaką jest niespełnianie wymogów kwalifikacyjnych przez osobę zatrudnioną na stanowisku instruktora terapii zajęciowej jest przeoczenie i brak osób spełniających te wymogi na lokalnym rynku pracy, chętnych do zatrudnienia w DPS. Nie miało to wpływu na jakość usług świadczonych przez Dom Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Domu Pomocy Społecznej w Trzcińsku-Zdroju oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w ewidencji kontroli pod pozycją 1/2022.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści, w ciągu 7 dni od daty otrzymania do podpisu.

Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 19 lipca 2022 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz oznaczony nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejscowość i data podpisania protokołu Trzcińsko-Zdrój, 26 lipca 2022 r.

- właściwe podpisy na oryginale -

.....
Kierownik
jednostki kontrolowanej

.....
Kontrolujący

Oświadczam, że w dniu zostałem/łam zapoznany z treścią protokołu oraz otrzymałem/łam jeden jego egzemplarz.

.....